

Onderwerp Recreatieschap Spaarnwoude: conceptvisie Spaarnwoude Park 2040	
Nummer	2019/992878
Portefeuillehouder	Berkhout, R.A.H.
Programma/beleidsveld	4.1 Duurzame stedelijke ontwikkeling
Afdeling	BBOR
Auteur	Esterik, D.M. van
Telefoonnummer	023-5113380
Email	dmesterik@haarlem.nl
Kernboodschap	<p>Het algemeen bestuur van het Recreatieschap Spaarnwoude heeft op 17 oktober 2019 de conceptvisie Spaarnwoude Park 2040 voor inspraak vrijgegeven. Het is een bevoegdheid van de raad om zijn oordeel te geven op de conceptvisie Spaarnwoude Park 2040.</p> <p>De visie biedt een doorzicht op de toekomst van het recreatiegebied waarbij zowel wordt voorzien in behoud en ontwikkeling van de natuur- en cultuurhistorische waarden als in de groeiende recreatieve behoefte. De vier pijlers uit de visie sluiten aan op het Haarlemse beleid (Structuurvisie Openbare Ruimte).</p> <p>Met dit besluit is tevens uitvoering gegeven aan de bestuurlijke agendazaken:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2017/491078 RKC onderzoek Spaarnwoude – inzet tbv implementatie aanbevelingen in AB; - 2017/491118 RKC onderzoek recreatieschap Spaarnwoude – betrekken raad; - 2019/569279 Motie Natuurwaarden-in-Spaarnwoude.pdf
Behandelaanbeveling voor commissie	De commissie ontwikkeling wordt verzocht advies te geven aan de raad over het voorstel van het college in paragraaf 2 en over de wijze van agendering van het raadsstuk in de raadsvergadering.
Relevante eerdere besluiten	Recreatieschap-Spaarnwoude-begroting2020.pdf
Besluit College d.d. 17 december 2019	<p>Het college stelt het voorstel aan de raad vast.</p> <p>de secretaris, de burgemeester,</p>

Besluit Raad d.d. (wordt ingevuld door de griffie)	De raad der gemeente Haarlem, Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders, Besluit: 1. Bij het recreatieschap Spaarnwoude de volgende zienswijze in te dienen: - het achterstallig onderhoud van het recreatiegebied mag niet verder toenemen en het Algemeen Bestuur dient in 2020 een besluit te nemen hoe het achterstallig onderhoud wordt ingelopen en op welke wijze deze kosten worden gedekt. de griffier, de voorzitter,
--	---

1. Inleiding

Het recreatiegebied Spaarnwoude beslaat grotendeels het groene gebied tussen de stedelijke zones van Zuid-Kennemerland en Amsterdam. De provincie Noord-Holland en de gemeenten Haarlem, Amsterdam, Velsen en Haarlemmermeer dragen gezamenlijk zorg voor het beheer en de ontwikkeling van het gebied door middel van de Gemeenschappelijke Regeling Recreatieschap Spaarnwoude. Het gebied is van groot belang voor Haarlem door de nabije ligging, groene karakter en de recreatieve mogelijkheden waar jaarlijks vele duizenden Haarlemmers gebruik van maken. De Randstedelijke Rekenkamer heeft in 2017 een aantal aanbevelingen gedaan voor de verbetering van de strategie, het financieel beheer en de uitvoerende organisatie van het recreatieschap Spaarnwoude. Eén van de aanbevelingen was het opstellen van een lange termijnvisie die tot nog toe ontbreekt. Deze visie dient de basis te vormen voor het realiseren van een toekomstbestendig recreatiegebied.

De visie biedt een doorzicht op de toekomst van het recreatiegebied waarbij zowel wordt voorzien in behoud en verdere ontwikkeling van natuurwaarden en cultuurhistorische waarden als in de groeiende recreatieve behoefte. De vier pijlers uit de visie sluiten aan op het Haarlemse beleid (Structuurvisie Openbare Ruimte).

Een eerste concept van de visie is op 6 februari 2019 besproken tijdens een bijeenkomst met de verschillende stakeholders uit het gebied. Aansluitend is een raadplegende bijeenkomst gehouden met de raads- en Statenleden van de participerende gemeenten. Hiermee is uitvoering gegeven aan de moties 2017/491078: inzet tbv de implementatie van de aanbevelingen en 2017/491118: betrekken van de raad. Het proces heeft geresulteerd in de uitwerking die nu voorligt en waarvan het Algemeen Bestuur van het Recreatieschap op 17 oktober heeft besloten dit concept voor inspraak vrij te geven.

Het is een bevoegdheid van de gemeenteraad om zijn oordeel te geven over de conceptvisie en zijn verklaring van geen bezwaar dan wel zienswijze te geven aan het bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Recreatieschap Spaarnwoude.

2. Besluitpunten college

1. Bij het recreatieschap Spaarnwoude de volgende zienswijze in te dienen:

- het achterstallig onderhoud van het recreatiegebied mag niet verder toenemen en het Algemeen Bestuur dient in 2020 een besluit te nemen hoe het achterstallig onderhoud wordt ingelopen en op welke wijze deze kosten worden gedekt.

3. Beoogd resultaat

Na het geven van de zienswijze door de gemeenteraad van Haarlem en de raden van de overige deelnemende gemeenten en de provinciale staten, kan de conceptvisie Spaarnwoude Park 2040 definitief worden vastgesteld door het algemeen bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Recreatieschap Spaarnwoude.

4. Argumenten

Sluit aan bij bestaand beleid ten aanzien van het ontwikkelen van een hoogwaardiger stedelijke omgeving (Programma 4.1.1).

De doelen van de gemeenschappelijke regeling c.q. het recreatieschap zijn:

- het bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling van de openluchtrecreatie;
- het tot stand brengen en bewaren van een evenwichtig natuurlijk milieu;
- het tot stand brengen en onderhouden van een landschap dat hierop is afgestemd.

Het werkingsgebied van de regeling is gelegen tussen Amsterdam en Haarlem. Het recreatiegebied begrenst een groot deel van de oostzijde van de gemeente Haarlem. Gezien de ligging en het gebruik van het gebied door de inwoners heeft Haarlem een direct maatschappelijk belang bij het realiseren van deze doelen en neemt om deze reden deel aan de gemeenschappelijke regeling.

Visie is ontbrekende 'Missing Link' voor de lange termijn

Op advies van de Randstedelijke Rekenkamer (september 2017) heeft het recreatieschap een lange termijn visie opgesteld. Op basis van de input van de bij het gebied betrokken maatschappelijke organisaties, ondernemers en inwoners is een conceptvisie voor de ontwikkeling van het recreatiegebied Spaarnwoude tot Spaarnwoude Park 2040 gemaakt. Deze visie vormt het uitgangspunt voor het opstellen van een haalbaar en uitvoerbaar programmaplan voor de realisatie van Spaarnwoude Park.

Een toekomstbestendige inrichting

Met de visie wordt beoogd dat het recreatiegebied 'een park tussen de steden wordt' waarbij een groeiend aantal stadsbewoners gebruik kan maken van een gevarieerd recreatief programma. Nu 6 miljoen, straks wellicht tot 9 miljoen bezoekers die hun weg naar het gebied weten te vinden. De conceptvisie toont aan dat het gebied door een toegesneden inrichting berekend kan zijn op de verwachte bezoekerstoename waarbij een evenwicht wordt bereikt tussen natuur en recreatie. Er zijn in de visie vier pijlers benoemd waar de ontwikkeling zich op richt.

A. Variatie in landschap en natuur

Het beheer van het recreatieschap wordt gericht op het creëren van meer diversiteit in de gebieden met natuurwaarden waarbij zich een meer soortenrijke flora en fauna kan ontwikkelen en een natuurlijk landschap ontstaat. Verder is het doel om de verschillende natuurgebieden beter met elkaar in verbinding te brengen waardoor de plant- en dierpopulaties zich beter kunnen verspreiden en handhaven. Zo ontstaat een groot, gevarieerd en natuurlijk gebied. Het is de bedoeling dat het gebied grotendeels toegankelijk

blijft voor bezoekers die de natuurontwikkeling van dichtbij kunnen beleven. Plekken met een zeer kwetsbare natuur blijven niet of beperkt toegankelijk. Hiermee is uitvoering gegeven aan [2019/569279 Motie Natuurwaarden-in-Spaarnwoude.pdf](#)

De nieuwe visie omtrent natuurbeheer- en ontwikkeling sluit goed aan op het Haarlemse ecologische beleid voor gebieden met hoge landschappelijke- en natuurwaarden in de oostrand van de stad. Hekslootpolder, Veerplas, Poelpolder en Poelbroekpark worden hier door de gemeente op kleinschalige wijze ecologisch beheerd in samenwerking met natuurorganisaties.

B. Historie als drager van ontwikkeling

Dijken, veenpolders, trekvaarten, forten en de riviergeul van het oude Oer-IJ. Het zijn allemaal blikvangers in het landschap die laten zien dat het gebied van grote historische betekenis is. Dankzij dit gebied groeiden de grote steden uit tot vestigingsplekken van wereldformaat. Eeuwen geleden voorzag het gebied de stedelingen van voedsel en brandstof. Ook beschermde het hen tegen vijandelijke invasies en het alles verwoestende water. Deze historische lijnen, ofwel gebiedseigen verhalen, lopen langs of dwars door het gebied. Ze bieden volop kansen en zijn de dragers waar het gaat om de ontwikkeling van nieuwe routes, natuur, recreatie en ondernemerschap.

C. Ruimte voor nieuwe initiatieven

Op een aantal strategische plekken komt ruimte voor nieuwe initiatieven. De gebieden naast de stations Spaarnwoude en Halfweg-Zwanenburg zijn daarvoor in beeld, samen met het gebied langs het Noordzeekanaal en rondom boerderij Zorgvrij. Het schap gaat voor een duurzame balans tussen intensieve en extensieve recreatie-activiteiten. Niet alle ontwikkelingen zullen overal de ruimte kunnen krijgen. Maar natuurdoelen en recreatie kunnen vaak wel samengaan: er wordt gestreefd naar het realiseren van natuurinclusieve recreatie. Bij elk nieuw initiatief is het uitgangspunt dat dit een bijdrage heeft aan de natuur, het landschap en het zichtbaar en beleefbaar maken van de gebiedshistorie. Dat maakt het gebied waardevoller en interessanter voor zowel ondernemers als inwoners uit de omliggende steden en dorpen.

D. Bereikbaarheid en verbindingen

Spaarnwoude groeit uit tot een 'Metropolitain Landschap' waar stad en land zoveel mogelijk zijn verweven door groene scheggen in of door de stad. Het gebied wordt goed bereikbaar. Zo worden ommetjes te voet en per fiets vanuit de stad leuker en gemakkelijker door de realisatie van aantrekkelijke en goed vindbare en uitnodigende gebiedsentrees. De twee stationsgebieden Halfweg en Haarlem-Spaarnwoude zijn geschikt als toegangspoort en ontvangstgebied waar bezoekers een concentratie vinden van activiteiten. En van waaruit zij verleid en gestimuleerd worden om het gebied verder te verkennen. Dit gebeurt onder meer via goed verzorgde paden die leiden naar en door de verschillende natuur- en recreatiegebieden. Deze wijze van recreatieve ontsluiting ligt in het verlengde van hetgeen de Haarlemse Structuurvisie Openbare Ruimte beoogt waarbij het doel is om het buitengebied goed toegankelijk te maken voor de Haarlemmers.

Spaarnwoude Park bestaat uit een aantal deelgebieden. Daar waar grote wegen, een treinspoor of watergangen barrières vormen, komen fietsbruggen. Zo ontstaat een groot, toegankelijk recreatiegebied waar het veel eenvoudiger en leuker is om te fietsen van en tussen de Tuinen van West, Groene Weelde bij Hoofddorp en de veenweidegebieden rond het oude dorp Spaarnwoude.

5. Risico's en kanttekeningen

- *Uitvoeringsparagraaf cq. Uitvoeringsplan volgt later*

Het was de bedoeling om bij deze conceptvisie een Uitvoeringsparagraaf te voegen waarin op hoofdlijnen een overzicht zou worden gegeven van een meerjarig uitvoeringsprogramma met een globale kostenraming. Dit zou vooruitlopend zijn op het separaat in ontwikkeling zijnde 'Uitvoeringsprogramma Spaarnwoude Park 2020-2025' met een focus op de aankomende vijf jaar. Dit uitvoeringsprogramma zal volgens planning in mei 2020 in het algemeen bestuur van het Recreatieschap worden vastgesteld.

De uitvoeringsparagraaf is echter nog niet gereed en daarmee ontbreekt voorsnog een globaal beeld op toekomstige beheerkosten van projecten en de gevolgen voor de participantenbijdrage.

- *Aanpak achterstallig onderhoud*

De afgelopen decennia is op verschillende beheeronderdelen een achterstand opgelopen. Dit heeft te maken met de leeftijd van het gebied en het ontoereikende onderhoudsbudget voor duurzame instandhouding van het gebied. In 2017 is door een extern bureau (adviesbureau openbare ruimte Cyber) een beheerplan opgesteld en berekend dat circa € 10,7 miljoen benodigd is om de opgelopen achterstanden weg te werken. Voor het inlopen van de achterstanden is twee keer een eenmalige bijdrage gegeven (€ 375.000 resp. € 1.500.000).

Uit de nieuwste meting van september 2019 is gebleken dat netto meer effect is bereikt in het wegwerken van de achterstanden dan alleen met de inzet van de € 1.875.000 verwacht mag worden. Dit is gebeurd door werken op een slimme manier met elkaar te combineren. De huidige omvang van het achterstallig onderhoud bedraagt per oktober 2019 in totaal € 8.220.000.

In 2017 is besloten om eerst een visie voor het recreatieschap te maken en pas daarna een besluit te nemen over de (financiële) effecten van deze visie en het daaruit voortvloeiende uitvoeringsprogramma. Dit uitvoeringsprogramma zal eveneens een besluit over de aanpak van het wegwerken van het achterstallig onderhoud omvatten. Aangezien het uitvoeringsprogramma naar verwachting pas in mei 2020 beschikbaar is, wordt ook de besluitvorming hierover verder uitgesteld en daarmee ook het wegwerken van achterstallig onderhoud. Dit is ons inziens geen goede ontwikkeling, immers in 2019, 2020 en wellicht 2021 wordt dan niet ingelopen op het achterstallig onderhoud waardoor het risico bestaat dat dit juist weer zal oplopen.

Uw raad heeft met de kadernota 2018 ermee ingestemd om het Haarlemse deel (€ 176.000) aan de extra bijdrage voor het inlopen van het achterstallig onderhoud beschikbaar te stellen. In 2019 is dit bedrag doorgeschoven naar 2020 aangezien dan de besluitvorming over visie en uitvoeringsprogramma wordt verwacht, zie ook [Recreatieschap-Spaarnwoude-begroting2020.pdf](#)

6. Uitvoering

- In afwachting van het uitvoeringsplan, het handhaven van de participantenbijdrage in de gemeentebegroting voor 2021 volgens raming (€ 176.000) zoals die door het recreatieschap bij de opstelling van de begroting 2019 is voorgelegd.
- Het college deelt het bestuur van het recreatieschap Spaarnwoude mee dat de raad instemt met de inhoud van de visie en informeert het bestuur over de zienswijze ten aanzien van de aanpak van het achterstallig onderhoud.

7. Bijlagen

1. Conceptvisie Spaarnwoude Park 2040
2. Conceptvisie Spaarnwoude Park Samenvatting bestaande plannen
3. Conceptvisie Spaarnwoude Park Planning
4. Conceptvisie Spaarnwoude Park Monitoring proceskosten
5. Conceptvisie Spaarnwoude Park Voortgangsrapportage